

Ghid de evaluare a propunerilor de proiecte pentru Componenta III

Cuprins:

I.	Instructiuni pentru evaluare.....	3
II.	Programele finantate in cadrul CNCSIS.....	3
III.	Criterii si sugestii pentru evaluarea propunerilor de proiecte.....	5
	1. Baze de cercetare cu utilizatori multipli (tip B).....	5
	2. Proiecte de master-doctorat (tip D).....	8
	3. Proiecte majore de cercetare (tip C).....	10
	4. Proiecte de cercetare pentru tineri (tip T si AT).....	13
	5. Proiecte de cercetare finantate din bugetul de stat (tip A).....	14
IV.	Proceduri de evaluare	16
	1. Evaluarea la nivelul universitatii	
	2. Evaluarea la nivelul CNCSIS	
	3. Analiza proiectelor de catre expertii Bancii Mondiale	
	4. Aprobarea M.E.N.	

Stimate Domnule Profesor,

Va multumim pentru ca ati acceptat sa participati la evaluarea proiectelor depuse in runda a IV-a de competitie pentru obtinerea de granturi in cadrul Componentei III a programului finantat prin Acordul de imprumut dintre Guvernul Romaniei si Banca Mondiala si/sau a granturilor finantate din bugetul de stat pentru anul 2000.

Procesul de evaluare a proiectelor are drept rezultat stabilirea castigatorilor din fiecare runda de competitie derulata de CNCSIS. Prin urmare, pentru o maxima obiectivitate a procesului de evaluare, va rugam sa urmariti procedurile descrise in continuare.

Ghidul evaluatorului cuprinde o prezentare a programelor finantate in cadrul CNCSIS, cu scopul de a va familiariza cu cerintele generale ale acestora, urmata de o explicare a criteriilor cuprinse in fisa de evaluare, care doreste sa va fie de folos in realizarea unei evaluari cat mai obiective. Materialul se incheie cu o prezentare a procedurilor de evaluare utilizate de CNCSIS, care va ofera o privire de ansamblu pentru dumneavoastra, atat in calitate de evaluatori, cat si ca directori de proiecte.

Formularul de evaluare va fi completat conform instructiunilor detaliate din acest ghid. Proiectele evaluate vor fi inchise intr-un plic si vor fi returnate personalului CNCSIS care asigura suportul tehnic al evaluarii in universitatea dumneavoastra.

Va multumim anticipat pentru eforturile Dvs. si speram sa continuam colaborarea cu Dvs. si in competititiile urmatoare organizate in cadrul CNCSIS.

I. INSTRUCȚIUNI PENTRU EVALUARE

- Punctarea fiecărui criteriu din fișa de evaluare se face pe o scală cu note întregi, după cum urmează:
Scorurile acordate iau valori de la 0 la valoarea maximă care este specificată în dreptul căsuței corespunzătoare fiecărui criteriu:
 - 0 are semnificația: “proiectul este foarte slab din perspectiva acestui criteriu”;
 - valoarea maximă desemnează: “proiect excelent la acest criteriu”.Evaluatorul are libertatea de a acorda punctaje cuprinse în această plajă, în urma observațiilor făcute la fiecare punct.
- Scorul acordat (nota) se înscrie în căsuța corespunzătoare.
- Pentru fiecare capitol se completează căsuța “scor capitol”, însumând notele pentru fiecare criteriu din capitol.
- Evaluatorul face suma tuturor notelor acordate, completând-o în căsuța “scor final”.

IMPORTANT:

- **Subliniem faptul că este necesar a se argumenta fiecare notă acordată, în acest scop fiind prevăzute spațiile punctate; în caz contrar, fișa de evaluare nu poate fi luată în considerare. Va rugăm să urmăriți în acest sens capitolul III, referitor la explicitarea criteriilor utilizate în fișa de evaluare.**

Nota:

- a) În această etapă, evaluarea are un caracter confidențial; date referitoare la proiect sau evaluare nu pot fi divulgate altor persoane sau facute publice.
- b) După evaluarea tuturor propunerilor și anunțarea rezultatelor, punctajele și argumentele care au stat la baza aprobării proiectelor pot fi facute publice. Datele despre evaluatori rămân confidențiale.

II. PROGRAMELE FINANTATE ÎN CADRUL CNCSIS

Activitatea CNCSIS este orientată în principal spre organizarea competițiilor pentru acordarea granturilor anuale, revenindu-i totodată întreaga responsabilitate pentru implementarea Componentei III a Programului finanțat prin Acordul de împrumut dintre Guvernul României și Banca Mondială. Activitatea CNCSIS are ca obiectiv general pregătirea generației următoare de cadre didactice, de specialiști în noile domenii cerute de economia de piață, precum și crearea infrastructurii necesare activității de cercetare din universități și studiilor postuniversitare.

Finanțarea proiectelor de cercetare se face prin granturi acordate în competiție deschisă, utilizând evaluarea colegială de specialitate (peer review).

1. Programele Finantate de CNCSIS in cadrul Componentei III

1.1. Program tip D – proiecte de master-doctorat

Scopul sau este acela de a sprijini formarea prin master/doctorat a unor tineri cercetatori de inalta competenta si, totodata, de a stimula crearea unor centre de cercetare puternice care sa mobilizeze si sa amplifice resursele si creativitatea cadrelor didactice si studentilor angrenati in programele respective. Programul nu dezvoltă un sistem de pregătire prin master/doctorat paralel celui existent, ci ofera un sprijin special, complementar, celor mai promitatoare si mai importante directii de cercetare promovate prin doctorat/masterat, cat si celor mai competitivi studenti, asigurand continuitatea programelor respective si eficienta eforturilor intelectuale cheltuite in cadrul lor.

1.2. Program tip C – proiecte majore de cercetare

Dintre obiectivele principale se disting: revigorarea si dezvoltarea activitatilor de cercetare stiintifica in procesul de formare a resursei umane; dezvoltarea componentei de cercetare a programelor de invatamant postgradual si imbunatatirea calitatii acestora, respectiv cresterea semnificativa a nivelului de pregătire a resursei umane; stimularea formarii echipelor de cercetare prin implicarea studentilor admisi in programele de studii aprofundate si doctorat, si cresterea performantei stiintifice; dezvoltarea capacitatii manageriale a retelei universitare in domeniul cercetarii stiintifice si a capacitatii de a identifica sursele interne si externe de finantare a cercetarii si, in mod special, a capacitatii de a atrage aceste surse in rețeaua universitara.

1.3. Program tip T – proiecte de cercetare pentru tineri

Scopul acestui program este de a stimula activitatea stiintifica a tinerilor cercetatori, pe baza performantelor reale ale competitorilor. Programul isi propune sa ofere tinerilor cercetatori din mediul universitar un suport eficient pentru efectuarea in tara a cercetarii stiintifice post-doctorale, inclusiv pentru continuarea in tara a unor lucrari de cercetare efectuate in universitati de peste hotare. Prin aceste urmareste in mod explicit reducerea pierderii valorilor tinere autentice din cercetarea stiintifica, prin oferirea de alternative reale de lucru in cadrul colectivelor universitare.

1.4. Program tip B – baze de cercetare cu utilizatori multipli

Programul urmărește organizarea unor baze de cercetare cu utilizatori multipli în învățământul superior prin concentrarea unor resurse avansate de cercetare în centre regionale care să ofere cadrul dezvoltării și multiplicării de proiecte avansate de cercetare și să asigure accesul studenților de la studii aprofundate, master și doctorat la programe și facilități de cercetare avansată.

Bazele de cercetare cu utilizatori multipli pot reprezenta, în principiu, orice fel de complex de facilități necesar cercetării științifice, care prezintă costuri ridicate și care pot fi utilizate, în scopuri de cercetare și învățământ postuniversitar, de mai multe programe de cercetare și învățământ din țară. Ele pot fi laboratoare complexe sau doar un utilaj: mijloace moderne de comunicare, baze de date cu acces multiplu, rețele de laboratoare sau echipamente complexe, adeseori echipamente unicate la nivel național.

În acordarea fondurilor pentru acest tip de program se vor avea în vedere anumite principii generale:

- ❖ Concentrarea efortului investițional în câteva puncte care pot oferi condiții de cercetare de vârf cu multiple facilități;
- ❖ Asigurarea unui acces larg la aceste facilități, în cadrul programelor de pregătire postuniversitară și de cercetare;
- ❖ Asigurarea unei exploatare eficiente printr-un sistem de taxe/abonamente care să permită întreținerea, reparația și procurarea consumabilelor și eventual dezvoltarea bazei de cercetare.

2. Programele finantate din bugetul de stat

2.1. Program tip A – proiecte de cercetare anuale

Se urmareste stimularea, pe baze competitive, a activitatii stiintifice de performanta din cadrul universitatilor, prin proiecte de cercetare. Face parte din cadrul programelor prin care se realizeaza **finantarea bugetara complementara a cercetarii stiintifice** din invatamantul superior. Se finanteaza, in principal, proiectele de cercetare fundamentala.

2.2. Program tip A_T – proiecte de cercetare pentru tineri

Scopul acestui program este de a stimula activitatea stiintifica a tinerilor cercetatori din mediul universitar, in regim competitional si pe baza performantelor reale ale competitorilor. Programul isi propune sa ofere tinerilor cercetatori din mediul universitar un suport eficient pentru efectuarea in tara a cercetarii stiintifice post-doctorale, inclusiv pentru continuarea in tara a unor lucrari de cercetare efectuate in universitati de peste hotare. Printre obiectivele de baza ale acestei componente se pot mentiona: dezvoltarea capacitatii manageriale a tinerilor cercetatori din mediul universitar, precum si a capacitatii acestora de a atrage fonduri pentru cercetare.

III. CRITERII SI SUGESTII PENTRU EVALUAREA PROPUNERILOR DE PROIECTE

Baze de cercetare cu utilizatori multipli (program tip B)

A. Importanta proiectului pentru dezvoltarea invatamantului superior romanesc:

- Masura in care proiectul extinde si consolideaza baza materiala a unitatilor de cercetare din institutiile de invatamant superior, in puncte care pot oferi conditii de cercetare de varf cu multiple facilitati

Concentrarea bazei materiale performante cu accesare eficienta de catre mai multi utilizatori poate asigura cadrul optim pentru dezvoltarea unor programe de pregatire postuniversitara (master/doctorat), precum si a unor programe de cercetare inter si multidisciplinara. Dezvoltarea BCUM se va realiza in puncte care dispun de o anumita dotare si care pot oferi premisele dezvoltarii ulterioare a unei baze puternice de cercetare.

- Masura in care proiectul contribuie la dezvoltarea resurselor umane inalt competitive pentru procesul didactic si de cercetare (se va avea in vedere asigurarea unui acces larg la facilitatile oferite de baza de cercetare)

Un program bine conceput trebuie sa vina in intampinarea cerintelor reformei invatamantului superior de formare a resursei umane in domenii de importanta majora pentru invatamant si cercetare.

- Masura in care proiectul arata rolul facilitatilor BCUM in cadrul stabilirii strategiilor de reforma si a prioritatilor din institutia gazda si institutiile partenerilor (institutii de invatamant superior)

Se va analiza modul in care facilitatile din cadrul BCUM vor sustine dezvoltarea de directii si programe importante in strategia universitatii si prin aceasta angajarea universitatii in asigurarea cadrului necesar desfasurarii activitatilor BCUM, mentinerii si dezvoltarii infrastructurii de cercetare create.

- Necesitatea facilitatilor de cercetare propuse prin BCUM, la nivel national

Se urmareste dezvoltarea unor facilitati de cercetare importante la nivel national, neexistente in alte structuri de invatamant sau cercetare din Romania urmarindu-se indirect prin aceasta eficientizarea resurselor financiare disponibile.

Bazele de cercetare cu utilizatori multipli pot reprezenta laboratoare complexe sau doar un utilaj, dar vor fi adeseori echipamente unicate în țară; o cheie importantă a alegerii lor constă în gradul în care acestea acoperă necesități reale la nivel național.

B. Meritul științific al proiectului:

- Calitatea descrierii nivelului actual al domeniului și specificarea tendințelor, inclusiv a contextului mondial;

Propunerea de proiect trebuie să evidențieze starea actuală a domeniului vizat, perspectivele acestuia și nevoile pe care le are pentru a se dezvolta din punctul de vedere al infrastructurii necesare dezvoltării de programe de cercetare și postuniversitare.

- Contribuția potențială la dezvoltarea cunoașterii prin utilizarea facilităților de cercetare oferite de BCUM

Este imperios necesar ca cercetările care urmează să se desfășoare folosind facilitățile oferite de BCUM să aducă o notă de noutate, fie prin dezvoltarea unui domeniu deja existent, fie prin dezvoltarea unui nou.

- Nivelul de performanță al echipamentelor solicitate, actualitatea și competitivitatea lor pe plan mondial

Acest punct este de importanță majoră pentru a oferi condițiile necesare realizării unor cercetări de varf, prin asigurarea unei infrastructuri de cercetare care să asigure compatibilitatea cu infrastructura existentă pe plan mondial.

C. Calitatea concepției proiectului (metodologie, activități):

- Claritatea și credibilitatea obiectivelor urmărite în constituirea, funcționarea și dezvoltarea BCUM

- Concordanța dintre obiective, metodologie și activitățile propuse

Aceste două puncte se referă la faptul că un program bine conceput trebuie să evidențieze clar obiectivele propuse, etapele de desfășurare ale programului și să ofere o vedere de ansamblu asupra acțiunilor ce urmează să fie întreprinse.

- Existența unui regulament corespunzător de funcționare, care să dezvolte procedurile administrative transparente de exploatare a BCUM

Un proiect bine conceput va descrie procedurile de monitorizare a utilizării facilităților de cercetare, alocarea funcțiilor administrative, descrierea protocoalelor specifice de utilizare a facilităților BCUM, existența unor protocoale de manipulare a materialelor periculoase.

- Existența partenerilor și potențialilor utilizatori

Este esențial ca propunerea de proiect să cuprindă descrierea domeniului de interes al partenerilor și potențialilor utilizatori, modul în care facilitățile BCUM sunt necesare pentru activitățile de cercetare, inclusiv pentru programele postuniversitare. Scrisorile de acces ale partenerilor trebuie să prezinte clar, în unități de timp, necesarul de acces la resursele oferite de BCUM. Acest punct implică prezentarea unei propuneri de formă de contract cu utilizatorii, care să sublinieze aspectele specifice referitoare la resurse, costuri, durată, timp de prelucrare a solicitării.

- Politica echitabilă de acces la resursele BCUM pentru studenți (master/doctorat), cadre didactice, cercetători; modul de rezolvare al conflictelor de acces fizic

Propunerea de proiect trebuie să facă cunoscut numărul potențialilor utilizatori și modul în care a fost stabilit, programul de utilizare, modul de rezolvare al conflictelor cererilor de acces fizic și al diverselor priorități ale utilizatorilor.

- Descrierea costurilor specifice si existenta unui plan financiar si operational detaliat, adecvat si credibil pentru functionarea BCUM dupa incheierea finantarii

Se va aprecia modul in care sistemul de taxe de acces va putea asigura o mentinere si o dezvoltare ulterioara a BCUM, precum si existenta unor surse viitoare de finantare, la nivel institutional sau prin contracte.

D. Echipa de cercetare:

- Competenta stiintifica a directorului de proiect, necesara pentru a realiza coordonarea proiectului

Se concretizeaza in: publicatii, rezultate de cercetare, doctorate finalizate sau in curs de finalizare, numar de studenti indrumati, proiecte anterior finantate si finalizate, premii si distinctii academice obtinute.

- Competenta manageriala si succesul demonstrat de catre directorul de proiect in generarea de fonduri pentru cercetare stiintifica

Este necesar ca directorul de proiect sa demonstreze abilitati de atragere a fondurilor pentru cercetare si de a valorifica un grant, avand in vedere responsabilitatile manageriale de derulare a granturilor.

- Competenta stiintifica a membrilor echipei, necesara pentru asigurarea unui nivel ridicat de utilizare a facilitatilor

Se concretizeaza in: publicatii, rezultate de cercetare, doctorate finalizate sau in curs de finalizare, numar de studenti indrumati, proiecte anterior finantate si finalizate, premii si distinctii academice obtinute; se va urmari prin acestea nivelul asteptat de utilizare a facilitatilor si performanta asteptata a cercetarilor efectuate.

E. Calitatea si actualitatea infrastructurii existente, in corelatie cu infrastructura solicitata pentru BCUM

Echipamentele existente vor fi evaluate in corelatie cu obiectivele propuse de program. Avem in vedere faptul ca este necesara o baza materiala substantiala pentru a putea oferi premisele dezvoltarii ulterioare a unei baze puternice de cercetare.

F. Structura bugetului

- Adecvarea articolelor de buget la obiectivele proiectului si costuri rezonabile

Un proiect bine conceput dimensioneaza corect intregul buget si asigura echilibrul dintre componentele acestuia, in conformitate cu obiectivele proiectului, urmarind utilizarea eficienta a resurselor solicitate pentru completarea/dezvoltarea infrastructurii create prin BCUM.

Recomandarile expertilor la acest criteriu vor fi utilizate la nivelul comisiilor de specialitate pentru eventuale amendamente la bugetul propus, in vederea maximizarii eficientei proiectului.

- Existenta unei proiectii financiare realiste, ca suport pentru managementul financiar al proiectului

Proiectia financiara trebuie sa curpinda costurile de operare ale centrului, veniturile anticipate, argumentarea proiectiei financiare, suportul necesar a fi oferit de universitatea gazda pentru finantarea BCUM.

- Existenta unor resurse financiare obtinute prin cofinantare, pentru proiectul propus

Se vor aprecia in mod deosebit proiectele care atrag fonduri si din alte surse. Nota acordata la acest punct trebuie sa fie cu atat mai mare cu cat fondurile complementare reprezinta un procent mai mare din valoarea totala a proiectului.

Proiecte de Master-Doctorat (tip D)

A. Importanta proiectului pentru invatamantul superior romanesc

- Masura in care proiectul formeaza cadre didactice si cercetatori in directii de cercetare clare, bine definite si de importanta majora pentru invatamantul superior romanesc

Un program bine conceput trebuie sa vina in intampinarea cerintelor reformei invatamantului superior de formare a resursei umane inalt competitive pentru invatamant si cercetare.

- Masura in care proiectul formeaza specialisti ceruti de piata muncii

Programul propus trebuie sa tina cont de cererea studentilor si a economiei de piata; astfel, se impune asigurarea unui schimb de informatii intre universitati si beneficiarii fortei de munca. Cu cat acest schimb este mai activ, cu atat cursantii au sanse mai ridicate de angajare la absolvire; in aceste conditii, programul raspunde efectiv schimbarilor rapide ce au loc in contextul economiei de piata in Romania.

- Masura in care programul formeaza sau consolideaza studii/programe interdisciplinare

- Masura in care programul contribuie la dezvoltarea colaborarilor intre universitati sau intre institute de invatamant superior si institute de cercetare

Participarea mai multor institutii de invatamant superior la desfasurarea programului favorizeaza circulatia informatiei intre centrele universitare, ca si intre acestea si institutele de cercetare, schimbul de experienta, precum si o mai buna utilizare a resurselor umane si materiale existente.

B. Meritul stiintific al proiectului

- Calitatea descrierii nivelului actual al domeniului si alinierea programului la programele internationale similare

Propunerea de proiect trebuie sa evidentieze starea actuala a domeniului vizat, perspectivele acestuia si nevoile pe care le are pentru a se dezvolta. Totodata, una dintre ideile fundamentale ale programului de reforma a invatamantului superior din Romania este alinierea procesului de invatamant din tara noastra la nivel international.

- Contributia potentiala la dezvoltarea cunoasterii (gradul de originalitate/innovatie)

Este imperios necesar ca programul propus sa aduca o nota de noutate, fie prin dezvoltarea unui domeniu deja existent, fie prin crearea unui nou.

C. Calitatea concepiei proiectului (obiective, metodologie, activitati)

- Obiectivele urmarite sunt credibile si clar prezentate?
- Exista concordanta intre obiective si activitatile propuse?
- Fazele proiectului sunt bine precizate si suficient detaliate pentru teme propusa?
- Termenele propuse sunt realiste in contextul temei?

Un program bine conceput trebuie sa evidentieze clar obiectivele propuse, etapele de desfasurare a programului si sa ofere o vedere de ansamblu asupra actiunilor ce urmeaza a fi intreprinse de echipa, pe durata estimata de program.

- Procedurile de selectare a studentilor sunt riguros stabilite?

Pentru reusita programului se impune o testare adecvata a candidatilor in asa fel incat sa nu se limiteze accesul celor interesati, oferindu-le acestora sanse egale.

- Sunt respectate cerintele de etica profesionala?

Cerintele de etica profesionala constituie un punct aparte, avand o importanta sporita pentru proiectele care implica riscuri de natura biologica, utilizarea de materiale radioactive sau agenti chimici, un impact potential asupra mediului sau folosirea subiectilor umani sau a animalelor pentru experiente.

- Este asigurat cadrul adecvat pentru continuarea programului dupa incetarea finantarii

Este imperios necesar ca programul postuniversitar creat prin intermediul grantului sa aiba posibilitatea de a continua dupa incetarea finantarii, avand in vedere faptul ca se urmareste dezvoltarea unor domenii importante care sa aiba continuitate in viitor.

D. Echipa de cercetare

- Directorul de program are competenta stiintifica necesara pentru a realiza coordonarea proiectului?

Urmarirea acestui punct se concretizeaza in: publicatii, rezultate de cercetare, doctorate finalizate sau in curs de finalizare, numar de studenti indrumati, proiecte anterior finantate si finalizate, premii si distinctii academice obtinute.

- Succesul demonstrat de catre directorul de proiect in generarea de fonduri pentru cercetare stiintifica (granturi obtinute din diverse surse)

Este necesar ca directorul de proiect sa demonstreze abilitati de atragere a fondurilor pentru cercetare.

- Rezultatele obtinute de directorul de proiect din granturile anterioare obtinute

Directorul de proiect trebuie sa demonstreze calitati manageriale care sa ateste experienta dobandita in derularea unui grant.

- Membrii echipei au competenta stiintifica necesara derularii proiectului?

La fel ca si in cazul directorului de proiect, acest punct se concretizeaza in: publicatii, rezultate de cercetare, doctorate finalizate sau in curs de finalizare, numar de studenti indrumati, proiecte anterior finantate si finalizate, premii si distinctii academice obtinute.

- Ponderea studentilor la master si doctorat in cadrul proiectului

Datorita specificului programului, propunerea de proiect trebuie sa aiba in vedere atragerea si formarea tinerilor, pentru a dezvolta resursele umane necesare in sistemul de invatamant si cercetare stiintifica.

E. Infrastructura de cercetare ofera conditiile necesare realizarii proiectului?

- Echipamente

Echipamentele existente vor fi evaluate in corelatie cu obiectivele propuse de program.

- Spatii si facilitati pentru experimentare si pentru desfasurarea procesului de invatamant

Pentru derularea unui program de master-doctorat sunt necesare sali de curs si laboratoare corespunzatoare.

- Resurse de informare

(biblioteca, acces la comunicatii in mediu electronic etc.)

F. Structura bugetului

- Articolele de buget sunt adecvate proiectului?

Se va urmari dimensionarea corecta a intregului buget si echilibrul dintre componentele acestuia, in conformitate cu obiectivele propuse.

- Costurile sunt rezonabile?

Recomandarile expertilor la acest criteriu vor fi utilizate la nivelul comisiilor de specialitate pentru eventuale amendamente la bugetul propus, in vederea maximizarii eficientei proiectului.

- Exista resurse financiare obtinute prin cofinantare, pentru proiectul propus?

Se vor aprecia in mod deosebit proiectele care atrag fonduri si din alte surse. Nota acordata la acest punct trebuie sa fie cu atat mai mare cu cat fondurile complementare reprezinta un procent mai mare din valoarea totala a proiectului.

Proiecte de cercetare majora (tip C)

A. Importanta proiectului pentru invatamantul superior romanesc

- Masura in care proiectul propune o tema intr-un domeniu de varf
Se urmareste prin acest punct sustinerea acelor proiecte care isi propun sa dezvolte in Romania domenii considerate de varf pe plan mondial.
- Masura in care proiectul contribuie la dezvoltarea viitorului personal universitar si de cercetare necesar pentru a sustine reforma invatamantului superior
Un program bine conceput trebuie sa vina in intampinarea cerintelor reformei invatamantului superior de formare a resursei umane inalt competitive pentru invatamant si cercetare.
- Masura in care proiectul dezvolta capacitatea de cercetare a tinerilor implicati in programe de master si doctorat
Programul trebuie sa specifice clar atributiile de cercetare ale studentilor si sa sublinieze oportunitatea temelor derulate, din punct de vedere stiintific si al cererilor pietei.
- Masura in care proiectul contribuie la extinderea si consolidarea infrastructurii de cercetare a unitatii care propune proiectul
Consolidarea si extinderea infrastructurii de cercetare se constituie ca si conditie importanta pentru desfasurarea unei activitati de cercetare la nivel de varf, compatibila cu cea europeana si nord-americana. Datorita acestui fapt, se va analiza nivelul si performanta echipamentelor solicitate. Se va tine totusi cont ca proiectele de tip C nu sunt in principal axate pe achizitionarea de echipamente, un proiect bine conceput asigurand un echilibru intre diferitele capite de buget.
- Masura in care proiectul contribuie la dezvoltarea colaborarilor si a retelelor de cercetare in cadrul institutiei si in afara acesteia, pe plan national si international
Participarea mai multor institutii de invatamant superior la desfasurarea programului favorizeaza circulatia informatiei intre centrele universitare, ca si intre acestea si institutiele de cercetare, schimbul de experienta, precum si o mai buna utilizare a resurselor umane si materiale existente.

B. Meritul stiintific al proiectului

- Calitatea descrierii nivelului actual al domeniului si specificarea tendintelor, inclusiv a contextului mondial
Propunerea de proiect trebuie sa evidentieze starea actuala a domeniului vizat, perspectivele acestuia si nevoile pe care le are pentru a se dezvolta.
- Contributia potentiala la dezvoltarea cunoasterii (gradul de originalitate/inovatie)
Este imperios necesar ca proiectul propus sa contribuie la crearea de cunostinte noi in domeniul propus, avand in vedere faptul ca produsul urmarit al unei activitati de cercetare stiintifica este dezvoltarea cunoasterii.

C. Calitatea concepiei proiectului (obiective, metodologie, activitati)

- Obiectivele urmarite sunt credibile si clar prezentate?
- Metodologia este suficient de elaborata si adecvata realizarii scopului proiectului?
- Exista concordanta intre obiective si activitatile propuse?
- Fazele proiectului sunt bine precizate si suficient detaliate pentru teme propusa?
- Termenele propuse sunt realiste in contextul temei?
Un program bine conceput trebuie sa evidentieze clar obiectivele propuse, etapele de desfasurare a programului si sa ofere o vedere de ansamblu asupra actiunilor ce urmeaza a fi intreprinse de echipa, pe durata estimata de program.

- Sunt respectate cerintele de etica profesionala?

Cerintele de etica profesionala constituie un punct aparte, avand o importanta sporita pentru proiectele care implica riscuri de natura biologica, utilizarea de materiale radioactive sau agenti chimici, un impact potential asupra mediului sau folosirea subiectilor umani sau a animalelor pentru experiente.

D. Echipa de cercetare

- Directorul de program are competenta stiintifica necesara pentru a realiza coordonarea proiectului?

Acest punct se concretizeaza in: publicatii, rezultate de cercetare, doctorate finalizate sau in curs de finalizare, numar de studenti indrumati, proiecte anterior finantate si finalizate, premii si distinctii academice obtinute.

- Succesul demonstrat de catre directorul de proiect in generarea de fonduri pentru cercetare stiintifica (granturi obtinute din diverse surse)

Este necesar ca directorul de proiect sa demonstreze abilitati de atragere a fondurilor pentru cercetare.

- Rezultatele obtinute de directorul de proiect din granturile anterioare obtinute

Directorul de proiect trebuie sa demonstreze calitati manageriale care sa ateste experienta dobandita in derularea unui grant.

- Membrii echipei au competenta stiintifica necesara derularii proiectului?

La fel ca la directorul de proiect, acest punct se concretizeaza in: publicatii, rezultate de cercetare, doctorate finalizate sau in curs de finalizare, numar de studenti indrumati, proiecte anterior finantate si finalizate, premii si distinctii academice obtinute.

- Contributia studentilor la master si doctorat in cadrul proiectului

Programul trebuie sa atraga si sa formeze tineri, pentru a dezvolta resursele umane necesare in invatamant si cercetare stiintifica.

E. Infrastructura de cercetare ofera conditiile necesare realizarii proiectului?

- Echipamente

Echipamentele existente vor fi evaluate in corelatie cu obiectivele propuse de program.

- Facilitati pentru experimentare

Desfasurarea unui program de cercetare presupune existenta laboratoarelor si a altor facilitati corespunzatoare.

F. Structura bugetului

- Articolele de buget sunt adecvate proiectului?

Se va urmari dimensionarea corecta a intregului buget si echilibrul dintre componentele acestuia, in conformitate cu obiectivele propuse.

- Costurile sunt rezonabile?

Recomandarile expertilor de la acest criteriu vor fi utilizate la nivelul comisiilor de specialitate pentru eventuale amendamente la bugetul propus, in vederea maximizarii eficientei proiectului.

- Exista resurse financiare obtinute prin cofinantare, pentru proiectul propus?

Se vor aprecia in mod deosebit proiectele care atrag fonduri si din alte surse. Nota acordata la acest punct trebuie sa fie cu atat mai mare cu cat fondurile complementare reprezinta un procent mai mare din valoarea totala a proiectului.

Proiecte de cercetare pentru tineri (tip T, AT)

A. Importanta proiectului pentru invatamantul superior romanesc

- Masura in care proiectul propune o tema intr-un domeniu de varf
Se urmareste prin acest punct sustinerea acelor proiecte care propun dezvoltarea in Romania a unor domenii considerate de varf pe plan mondial.
- Masura in care proiectul contribuie la extinderea si consolidarea infrastructurii de cercetare a unitatii care propune proiectul
Consolidarea si extinderea infrastructurii de cercetare se constituie ca si conditie importanta pentru desfasurarea unei activitati de cercetare la nivel de varf, compatibila cu cea europeana si nord-americana. Datorita acestui fapt, se va analiza nivelul si performanta echipamentelor solicitate. Se va tine totusi cont ca proiectele de tip T nu sunt in principal axate pe achizitionarea de echipamente, un proiect bine conceput asigurand un echilibru intre diferitele capitole de buget.

B. Meritul stiintific al proiectului

- Calitatea descrierii nivelului actual al domeniului si specificarea tendintelor, inclusiv a contextului mondial
Propunerea de proiect trebuie sa evidentieze starea actuala a domeniului vizat, perspectivele acestuia si nevoile pe care le are pentru a se dezvolta.
- Contributia potentiala la dezvoltarea cunoasterii (gradul de originalitate/inovatie)
Este imperios necesar ca proiectul propus sa contribuie la crearea de cunostinte noi in domeniul propus, avand in vedere faptul ca produsul urmarit al unei activitati de cercetare stiintifica este dezvoltarea cunoasterii.

C. Calitatea concepiei proiectului (obiective, metodologie, activitati)

- Claritatea si credibilitatea obiectivelor urmarite si raportarea lor la realizarile cele mai recente, citate in literatura de specialitate
- Metodologia este suficient de elaborata si adecvata realizarii scopului proiectului?
- Exista concordanta intre obiective si activitatile propuse?
- Fazele proiectului sunt bine precizate si suficient detaliate pentru teme propusa?
- Termenele propuse sunt realiste in contextul temei?
Un program bine conceput trebuie sa evidentieze clar obiectivele propuse, etapele de desfasurare a programului si sa ofere o vedere de ansamblu asupra actiunilor ce urmeaza a fi intreprinse de echipa, pe durata estimata de program.
- Sunt respectate cerintele de etica profesionala?
Cerintele de etica profesionala constituie un punct aparte, avand o importanta sporita pentru proiectele care implica riscuri de natura biologica, utilizarea de materiale radioactive sau agenti chimici, un impact potential asupra mediului sau folosirea subiectilor umani sau a animalelor pentru experiente.

D. Echipa de cercetare

- Directorul de program si echipa de cercetare – unde este cazul - au competenta stiintifica necesara pentru a realiza coordonarea proiectului (in domeniul temei propuse sau in domenii conexe)?

Acest punct se concretizeaza in: publicatii, rezultate de cercetare, doctorate finalizate sau în curs de finalizare, număr de studenți îndrumați, proiecte anterior finanțate și finalizate, premii și distincții academice obținute.

- Succesul demonstrat de catre directorul de proiect in generarea de fonduri pentru cercetare stiintifica
Este necesar ca directorul de proiect sa demonstreze abilitati de atragere a fondurilor pentru cercetare.

E. Infrastructura de cercetare ofera conditiile necesare realizarii proiectului?

- Echipamente

Echipamentele existente vor fi evaluate in corelatie cu obiectivele propuse de program.

- Facilitati pentru experimentare

Desfasurarea unui program de cercetare presupune existenta laboratoarelor si a altor facilitati corespunzatoare.

- Facilitati oferite prin relatii de cooperare cu alte institutii

Ne referim aici la facilitati oferite prin accesul la echipamente, laboratoare, surse de informare etc.

F. Structura bugetului

- Articolele de buget sunt adecvate proiectului?

Se va urmări dimensionarea corectă a întregului buget și echilibrul dintre componentele acestuia, în conformitate cu obiectivele propuse.

- Costurile sunt rezonabile?

Recomandarile experților la acest criteriu vor fi utilizate la nivelul comisiilor de specialitate pentru eventuale amendamente la bugetul propus, în vederea maximizării eficienței proiectului.

- Exista resurse financiare obtinute prin cofinantare, pentru proiectul propus?

Se vor aprecia în mod deosebit proiectele care atrag fonduri și din alte surse. Nota acordată la acest punct trebuie să fie cu atât mai mare cu cât fondurile complementare reprezintă un procent mai mare din valoarea totală a proiectului.

Proiecte de cercetare finantate din bugetul de stat (tip A)

A. Importanta proiectului pentru invatamantul superior romanesc

- Masura in care proiectul propune o tema intr-un domeniu de varf

Se urmareste prin acest punct sustinerea acelor proiecte care urmaresc dezvoltarea in Romania a unor domenii considerate de varf pe plan mondial.

- Masura in care proiectul contribuie la extinderea si consolidarea infrastructurii de cercetare a unitatii care propune proiectul

Consolidarea și extinderea infrastructurii de cercetare se constituie ca și condiție importantă pentru desfasurarea unei activități de cercetare la nivel de varf, compatibilă cu cea europeană și nord-americană. Datorită acestui fapt, se va analiza nivelul și performanța echipamentelor solicitate. Se va ține totuși cont că proiectele de tip A nu sunt în principal axate pe achiziționarea de echipamente, un proiect bine conceput asigurând un echilibru între diferitele capitole de buget.

- Masura in care proiectul dezvolta capacitatea de cercetare a tinerilor implicati in programe de master si doctorat

Programul trebuie sa specifice clar atributiile de cercetare ale studentilor si sa sublinieze oportunitatea temelor derulate, din punct de vedere stiintific si al cererilor pietei.

B. Meritul stiintific al proiectului

- Calitatea descrierii nivelului actual al domeniului si specificarea tendintelor, inclusiv a contextului mondial

Propunerea de proiect trebuie sa evidentieze starea actuala a domeniului vizat, perspectivele acestuia si nevoile pe care le are pentru a se dezvolta.

- Contributia potentiala la dezvoltarea cunoasterii (gradul de originalitate/inovatie)

Este imperios necesar ca proiectul propus sa contribuie la crearea de cunostinte noi in domeniul propus, avand in vedere faptul ca produsul urmarit al unei activitati de cercetare stiintifica este dezvoltarea cunoasterii.

C. Calitatea concepiei proiectului (obiective, metodologie, activitati)

- Obiectivele urmarite sunt credibile si clar prezentate?
- Metodologia este suficient de elaborata si adecvata realizarii scopului proiectului?
- Exista concordanta intre obiective si activitatile propuse?
- Fazele proiectului sunt bine precizate si suficient detaliate pentru teme propusa?
- Termenle propuse sunt realiste in contextul temei?

Un program bine conceput trebuie sa evidentieze clar obiectivele propuse, etapele de desfasurare a programului si sa ofere o vedere de ansamblu asupra actiunilor ce urmeaza a fi intreprinse de echipa, pe durata estimata de program.

D. Echipa de cercetare

- Directorul de program are competenta stiintifica necesara pentru a realiza coordonarea proiectului?

Acest punct se concretizeaza in: publicatii, rezultate de cercetare, doctorate finalizate sau in curs de finalizare, numar de studenti indrumati, proiecte anterior finantate si finalizate, premii si distinctii academice obtinute.

- Succesul demonstrat de catre directorul de proiect in generarea de fonduri pentru cercetare stiintifica (granturi obtinute din diverse surse)

Este necesar ca directorul de proiect sa demonstreze abilitati de atragere a fondurilor pentru cercetare.

- Rezultatele obtinute de directorul de proiect din granturile anterioare obtinute

Directorul de proiect trebuie sa demonstreze calitati manageriale care sa ateste experienta dobandita in derularea unui grant.

- Membrii echipei au competenta stiintifica necesara derularii proiectului?

La fel ca si in cazul directorului de proiect, acest punct se concretizeaza in: publicatii, rezultate de cercetare, doctorate finalizate sau in curs de finalizare, numar de studenti indrumati, proiecte anterior finantate si finalizate, premii si distinctii academice obtinute.

E. Infrastructura de cercetare ofera conditiile necesare realizarii proiectului?

- Echipamente

Echipamentele existente vor fi evaluate in corelatie cu obiectivele propuse de program.

- Facilitati pentru experimentare

Desfasurarea unui program de cercetare presupune existenta laboratoarelor si a altor facilitati corespunzatoare.

- Facilitati oferite prin relatii de cooperare cu alte institutii
Ne referim aici la facilitati oferite prin accesul la echipamente, laboratoare, surse de informare etc.

F. Structura bugetului

- Articolele de buget sunt adecvate proiectului?
Se va urmări dimensionarea corectă a întregului buget și echilibrul dintre componentele acestuia, în conformitate cu obiectivele propuse.
- Costurile sunt rezonabile?
Recomandarile experților la acest criteriu vor fi utilizate la nivelul comisiilor de specialitate pentru eventuale amendamente la bugetul propus, în vederea maximizării eficienței proiectului.
- Exista resurse financiare obtinute prin cofinantare, pentru proiectul propus?
Se vor aprecia în mod deosebit proiectele care atrag fonduri și din alte surse. Nota acordată la acest punct trebuie să fie cu atât mai mare cu cât fondurile complementare reprezintă un procent mai mare din valoarea totală a proiectului.

IV. PROCEDURI DE EVALUARE

Conform procedurilor din PIP (Project Implementation Plan), propunerile de finanțare parcurg următoarele etape în evaluare:

1. *Evaluarea la nivelul institutiei de invatamant superior;*
2. *Evaluarea la nivelul CNCSIS;*
3. *Analiza efectuata de expertii Bancii Mondiale (in cazul proiectelor de tip C, tip D, tip T si tip B);*
4. *Aprobarea Ministrului Educatiei Nationale.*

Ca regula generală, în competițiile pentru finanțare, trebuie luate în considerare doar acele propuneri care au fost evaluate în prealabil și au primit aprobarea autorităților aplicantului/instituei de învățământ superior.

1. Evaluarea la nivelul universitatii

La nivelul fiecărei universități se stabilește o Comisie de evaluare instituțională și o Comisie de evaluare etică, care analizează cererile și ulterior înaintează propunerilor CNCSIS.

Comisia de evaluare instituțională va examina propunerile din următoarele puncte de vedere:

- concordanța cu strategia de dezvoltare a instituei;
- fezabilitatea proiectului din punctul de vedere al premiselor oferite de institutie;
- respectarea normelor de deontologie a cercetării.

Comisia de evaluare etică analizează cererile de finanțare (de exemplu cele care presupun experimente cu animale și subiecți umani, implică risc biologic sau utilizează materiale radioactive). Cererile care nu respectă principiile de etică sunt returnate aplicanților.

Nota: Semnatura rectorului atestă evaluarea instituțională și îndeplinirea criteriilor de etică profesională.

2. Evaluarea la nivelul CNCSIS

Conform procedurilor Regulamentului CNCSIS, membrii Consiliului și experții evaluatori nu reprezintă universitatea din care fac parte, ci acționează în calitate de specialiști, în interesul întregii comunități academice.

2.1. Preevaluarea

- se verifică acreditarea institutiilor de învățământ superior care propun aplicații, pe baza listelor puse la dispoziție de Consiliul Național de Evaluare și Acreditare Academică (CNEAA);
- se solicită avizul Consiliului de Atestare a Titlurilor și a Diplomelor (CNATDU) pentru proiectele care presupun acest aviz;
- comisiile de specialitate evidențiază măsura în care propunerile de proiecte se înscriu în criteriile de eligibilitate.

2.2. Evaluare la nivelul expertilor

- fiecare cerere de finantare este evaluata de cate trei experti evaluatori, propusi de catre comisia de specialitate sau de cate cinci evaluatori in cazul programului de BCUM si al conflictelor de interes;

2.3. Evaluarea la nivelul comisiilor de specialitate

- comisiile de specialitate analizeaza evaluarile expertilor si acorda nota finala; evaluarea la nivel de comisie cuprinde aprecieri cantitative si calitative asupra propunerii de proiect, evaluarea bugetului si a respectarii normelor de etica profesionala.

- proiectele de B.C.U.M. (tip B) sunt analizate la nivelul Comisiei Centrale de Baze (Biroul Executiv Largit al CNCSIS) care intocmeste lista cu proiectele propuse spre finantare si pe cea cu cele respinse;

- fiecare proiect din lista preliminara cu proiectele propuse spre finantare, insotit de fisele de evaluare experti si fisa de comisie, este transmis la CNFIS pentru evaluare din punct de vedere al fezabilitatii financiare, al capacitatii institutionale si al prioritatilor nationale. Secretariatul CNCSIS va lua masuri necesare pentru asigurarea confidentialitatii evaluatorilor;

- pe baza listei preliminare cu proiectele propuse spre finantare si pe baza evaluarii CNFIS, comisia de specialitate intocmeste lista proiectelor propuse spre finantare si lista proiectelor respinse. Comisiile de specialitate fac propuneri privind bugetul recomandat fiecarui proiect propus spre finantare.

2.4. Evaluarea la nivel CNCSIS

- presedintele fiecarei comisii de specialitate prezinta lista cu proiectele propuse pentru finantare, recomandarile comisiilor si modul in care comisia a rezolvat proiectele care au prezentat conflict de interese.

- CNCSIS valideaza procedurile si listele cu proiectele propuse spre finantare;

- CNCSIS analizeaza si valideaza respectarea normelor de etica profesionala;

- CNCSIS discuta si aproba recomandarile referitoare la nivelul si structura bugetului;

- CNCSIS adopta o decizie finala asupra starii proiectului (admis/respins), prin vot (validarea se face cu 2/3 voturi din totalul membrilor prezenti);

- CNCSIS poate face sugestii suplimentare la proiectele propuse spre finantare.

3. Analiza proiectelor de catre expertii Bancii Mondiale (numai pentru proiectele Componentei III)

• **Pentru proiectele de tip C, tip D, tip B, tip T, inainte de aprobarea finala a Ministrului Educatiei Nationale, procedurile de evaluare si listele cu proiectele propuse spre finantare sunt validate de catre expertii Bancii Mondiale;**

• **Evaluarea va fi focalizata asupra modului de respectare a procedurilor si criteriilor utilizate in timpul procesului de evaluare, pentru a asigura consistenta cu:**

- **criteriile de eligibilitate** (ex. Programele recomandate pentru finantare au primit autorizarea sau au fost inaintate spre aprobare?, au fost Planurile institutionale inaintate si analizate?, etc.);

- **proceduri transparente de procesare ale proiectelor** (au fost respectate procedurile stabilite pentru evaluarea proiectelor);

- **integritatea procesului de evaluare** (ex. Exista corelatie intre ierarhizarea proiectelor si nivelul de finantare);

- **prioritati acceptate** (ex. proiectele propuse spre finantare se incadreaza in prioritatile stabilite pentru runda de competitie);

- **finantarea adecvata vis-à-vis de ce s-a cerut.** Corelatia dintre finantarea solicitata si finantarea aprobata (se va analiza modul de argumentare al diferentelor).

• **In urma procesului de revizuire, Banca Mondiala va anunta CNCSIS referitor la lipsa obiectiilor (NO OBJECTION) sau va formula obiectiile referitoare la procesul de evaluare.**

4. Aprobarea M.E.N.

Listele cu proiectele propuse spre finantare sunt inaintate Ministrului Educatiei Nationale pentru aprobare.